

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeron popust.

Paročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 2) vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Nemški Volkstag v Celovcu.

Hvala Bogu, minil je, in sicer zelo klavirno. Jedro vsega shoda sta bila dva govora; dr. Erlerja iz Inomosta o »splošnem političnem položaju v Avstriji« in dr. Marckhla o »jugoslovanski nevarnosti«.

Veliko od tega shoda ni bilo pričakovati, ampak da bo s tako velikanskim bobnanjem in aparatom skupaj sklicani shod ostal tako neopažen, brezpomemben in zadel pri Nemcih samih na tako hladnost, ti največji nemškonacionalni fanatiki niso verjeli. »Freie Stimmen« same pravijo, da ne bo pomenjal ta shod »novega preobrata« v Avstriji.

Shod ni užgal, in sicer zato, ker je bila vse skupaj čisto umetno narejena komedija in popolno samovoljno, umetno narejeno ogorčenje. Nobeden izmed govornikov ni povedal kaj stvarnega, tehtnega, kar bi držalo, ampak vsi skupaj so se lovili v samih plitvih, brezpomembnih frazah, se delali ogorčene in patetične, ampak tako nerodno, da je bilo lahko z roko prijeti. Vsi govorniki so govorili v superlativih o »strašanskih krivicah«, ki se gode »nemškemu ljudstvu« na jugu, nobeden pa ni povedal, kako in kje! Vse »nemško ljudstvo« na jugu predstavlja nekaj trum nemških uradnikov, ki so prišli od severa in se jim na prvi hip vidi, da jim ni tu doli zibel tekla. Preveč pravic imajo, preveč, in sicer povsod, bodisi v šoli, v državnem uradu, v sodnem uradu, pri železnici, skratka povsod. To je tista preoblastnost, ki je celovski shod rodila!

Dr. Erler je govoril, kakor omenjeno, o splošnem političnem položaju. Najprej se je hudoval nad tem, da vodi vlada državne posle brez parlamenta, s pomočjo paragrafa 14. Vlada počenja »prave orgije« v tem času. Dovoljuje si proračun, najema 500-milijonsko posojilo, zvišuje sama vojaški kontingent, dela bosanske železnice, ki pa so za Avstrijo »brez pravega pomena«. Češka obstrukcija je »življenjski eliksir« za sedanjo vlado. Mož je v svojem ognju čisto pozabil, da pripada k nemškemu »Nationalverbandu«, ki je bil vedno steber ravno te sedanje vlade in igra vodilno vlogo v sedanji zbornici. Potem je rekel, da se morajo češki ministri spoditi iz sedanje vlade, dokler Čehi na Dunaju obstruirajo. Vlada naj bi po tem receptu pa nemške ministre izkrcala za toliko časa, dokler Nemci v Pragi obstruirajo!

Sploh, pravi Erler, se v Avstriji lahko še »čudeži zgodijo«. Treba je samo »prav prijeti!« Čehe je treba »sestradati«, proti »jugoslovanski povodnji« pa utrditi nem-

ške »nasipe«. Take oslarije govori človek, ki naj nekaj reprezentira med Nemci! »Po žilah germanov se polje stara germanska kri, ki naj sedaj združuje!« Če Nemci »podivjajo« v svojem narodnem navdušenju, potem so sposobni, »da skale koljejo«. Nemci morajo postati zopet »voditelji« drugih narodov, potem se bo zopet državna misel ojačila in narode skupaj zbližala. »Furor teutonicus« bo razpihal silno moč nemškega velikana, ki bo vse sovražnike strl. Tako približno je Erler končal.

Če bi dr. Erler take reči pripovedoval v kakem knajpovskem krogu nemških bursev, bi nič ne rekli, ampak da je to govoril na manifestacijskem shodu vsega alpskega nemštva, sredi najbolj prosvitljernih glav prosvitljene glava, to je pa za prihodnost nemške inteligence slabo znamenje!

Za njim je podal poročilo o »jugoslovanski nevarnosti« dr. Marckhl. Ta je pa povedal, da so prvič Jugoslovani »hina« in drugi »lažnjivci« in tretjič, da je »stara pravda« neiztožljiva. Nemci da se bodo borili proti Jugoslovanom, da si ne puste vzeti morja. Marckhl pravi, da je proti slovenski avtonomiji, proti trializmu, proti spravi slovenskega naroda z Nemci. Narodni sporazum naj se vrši k večjemu od dežele do dežele! Nemci so za mir, ampak obdržati morajo povsod dosedanje po sili in krivici pridobljeno posestno stanje. Če kdo misli, da si bodo sami vrh okoli vratu na jugu zadržali s trializmom, se moti. Če država sploh narazen leze, so tega krivi Jugoslovani itd.! Še celo to je rekel, da so Jugoslovani krivi sedanje gospodarske krize.

To so pač tako naivne in otročje trditve, da Marckhl sam ne pričakuje resnega odgovora nanje!

Sprejeli so nato dve resoluciji: prvič, da vlada ne sme podpirati Jugoslovanov, in drugič, da se trializem ne sme ustanoviti!

Nemški »Volkstag« je napravil, kakor tudi nemški krščansko-socialni listi pišejo, velik fiasko.

»Grazer Volksblatt« se krvavo norčuje iz tega zborovanja. Pravi, da je bil to čisto navaden nemškonacionalen shod nezadovoljnih volivcev. Nemški nacionalci niti opravičeni niso govoriti v imenu nemštva od Dunaja do Adrije, ker nemški krščanski socialci tu ogromno večino naroda zastopajo. Zato naj se v bodoče taki shodi tudi prav krstijo. Ta shod da ni bil sposoben niti formulirati svojega stališča nasproti sedanji krizi v vladi, ker nemški nacionalci sami ne vedo, kako bi se rešili iz tega močvirja. Še manj so sposobni ti možje formulirati kak narodni program, po

katerem bi prišlo do sprave na jugu, ki je pač cilj vsake pametne politike. Na tem shodu da je bilo veliko kričanja in praznih fraz. Shod je pravi dokument nesposobnosti in neresnosti nemškonacionalne politike. Ljudem, ki se družijo na jugu z irendentariji in izdajalci države, manjka vsaka resnoba za rešitev jugoslovanskega vprašanja.

Tako pošten nemški list! Ni čuda, če tudi nam celovski nemškonacionalni cirkus ne more nič imponirati.

Škandalozno ljubljansko mesno gospodarstvo.

INVENTAR.

Poglavje, pod katerim se v uradnem revizijskem poročilu obravnava inventar, se doslovno glasi sledeče:

Občinskemu svetu se obenem z računskimi sklepi predlagajo detaljirani inventarji o premoženju in dolgovi sledečih zakladov: mestnega zaklada, ubožnega zaklada, meščanske imovine ter ustanov.

Aktiva in pasiva mestnih podjetij se ne izkazujejo v inventarju mestnega zaklada, temuč le v bilancah dotičnih podjetij.

Glede inventarjev mestnega zaklada, ubožnega zaklada, meščanske imovine ter ustanov se je dognalo, da so ti inventarji pomanjkljivi in da so bili le redkokatero leto popolni.

Večji nedostatkoli so navedeni v nastopnem:

A. Mestni zaklad.

I. Aktiva.

1. Med aktivni se od leta 1911. dalje izkazujejo kot občinska last ceste, ulice in trgi, javni parki in šetališča, spomeniki, mostovi in javna stranišča.

Vrednost teh objektov se je po stanju dne 31. decembra 1912 izkazala z 1.266.622 kronami ter so se pri tem vpoštevali dejanski stroški odnosno vrednost materiala.

Dasi je nekaj mestnih občin, ki enako izkazujejo ceste, mostove in podobne objekte kot aktivum, se vendar tako postopanje ne more označiti kot pravilno, ker ceste, mostovi in drugi objekti za posebno neproduktivne namene nimajo realne vrednosti, temuč le idealno vrednost, ki pa je brez pomena in se nanjo nihče ne ozira, ako se v danem slučaju presoja kredit po stanju premoženja.

Izkazovanje takih idealnih vrednosti v inventarju o občinskem premoženju more le navidezno napraviti ugodnejšo premoženjsko bilanco in premočiti nenatančnega

opazovalca, ni pa v stanju splošno omiliti sodbo o premoženjski bilanci.

V tem oziru bi se priporočalo, da se navedeni objekti v bodoče več ne izkazujejo v inventarju kot aktivum.

Če se vseeno nekateri objekti, kakor spomeniki, javna stranišča, parki in šetališča zaradi evidence izkazujejo v inventarju, naj se to zgodi le na ta način, da ne bo izkazana kaka vrednost.

2. Pri glavnica so v inventarju izkazane vse hranilne vloge na enak način, kakor efekti, ki imajo kurzno vrednost. Izkazana je namreč naložena glavnica kot nominalna vrednost, faktična vrednost, to je vrednost z naraslimi obrestmi vred, pa kot efektivna vrednost.

To izkazovanje je napačno, ker imajo hranilne vloge ob koncu leta le eno vrednost, to je je vrednost, ki se sumira iz zneskov naloženih glavic in obresti, pripisanih k glavnici.

V bodoče naj bi se hranilne vloge, v kolikor jih ni izkazati pri aktivnih zastankih, izkazovale le po njih faktični vrednosti, ki jo imajo ob koncu leta.

3. Glavinske delnice Dolenjskih železnic se izkazujejo v inventarju z nominalno vrednostjo, dasi je bil kurz teh delnic vedno znatno pod pari. Ob koncu leta 1912. je bilo sploh dvomljivo, ali imajo te delnice še kako vrednost, ker po zadevnem sklepu upravnega sveta Dolenjskih železnic ni kritja za glavinske delnice.

Na vsak način je glede teh delnic izkazovati v inventarju njih efektivno vrednost, enako kakor glede papirne in srebrne rente.

4. Delnice ljubljanske plinarne se izkazujejo v inventarju z nominalno vrednostjo po 400 K za komad, dasi je njih efektivna vrednost nižja. Ob koncu leta je znašal njih kurz (ekstotični kurz) 320 kron. Izkazovati je te delnice v bodoče vedno po njih efektivni vrednosti.

5. Med nepremičninami v kat. občini Ljubljana mesto je v vsakoletnih inventarjih izkazano magistralno poslopje na Mestnem trgu št. 1 in 2, ni pa navedeno, da spada k temu posestvu tudi parc. št. 47/12, vrt v isti katastralni občini.

6. Pri postavki Ljubljanski grad (kat. obč. Ljubljana mesto) so v inventarju za leto 1912. izkazane kot mestna last parcele št. 54, 67/1, 88, 90, 91, 92, 254/1, 254/2, 254/3, 254/4, 254/5 in 254/6, dasi te parcele ne obstoje več. Nasprotno obstoji kot mestna last njiva parcela št. 254/10 davčne občine Poljansko predmestje, ki spada k posestvu Ljubljanski grad, ki v inventarju ni navedena niti pri postavki Ljubljanski grad, niti pri postavkah pod kat. občina Ljubljansko predmestje. (Dalje.)

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.
(Dalje.)

»Ostani zdrava, Slavica,« ji je dejal Borut in se nasmehnil. Vzpel se je na konja in ga je vzpodbodel. Dirjal je preko polja do temne goščave in se je ozrl od tam nazaj. Še je videl, kako so stali Velimirjevi na pragu, in razločno je videl, kako mu maha mala Slavica z roko kakor maha sestra v slovo bratu, ko pojezdi na daljnjo pot. Boruta se je polastila neka čudna, neznana bol. Zavihtel je svojo čepico in zdirjal naglo v goščavo.

Pot se je vila pod visokim, temnim Dobracem preko polja; mimo prijaznih selišč je dirjal. Pustil je za sabo široko Dravo in se je bližal rodному selu. Že je zagledal temno poraslo gorovje, pod katerim se svetli dolgo Osojsko jezero. V daljavi je zagledal nekaj belega, in spoznal je tedaj, da je to njegov rodni kraj. Srce mu je vztrepetalo, in tisoč lepih spominov se mu je zbudilo v duši. Glej, samo še toliko časa, kolikor rabi solnce, da premeri dve pedi neba — sa-

mo toliko časa bi jezdil, pa bi bil v rodnem selu. V kraju bi bil, kjer je preživel svoje mlado življenje in je bil vesel in radosten kot drobna ptica v širnem lesu.

Borut je pridržal konja. Strmel je tja daleč, kjer se je svetilo njegovo rodno selo izmed orumenelega drevja. Bog ve, ali je svečenik Razor tam? Ali so ga pregnali? Ali so ga vzprejeli in so poslušali njegove besede? Nemara so ga pa obsuli s kamenjem, ker je zasmehoval njihove stare bogove?

Borut se je sklonil na vrat svojega konja in ga je hotel vzpodbosti. Tedaj pa se je ozrl na levo v grmovje, odkoder so se pričele vsipati bele ovce. Ravno je stopil iz grmovja pastir, oblečen v ovčjo kožo. Držal je v roki dolgo palico in je priganjal ovce. Borutov konj je zarežgal, in tedaj se je ozrl pastir nanj. Kot kip je obstal, in dolga palica mu je zdrknila na tla.

»Perun, ti silni, mogočni, smiluj se!« je zakričal pastir prestrašen. »Pasjeglavci so tu — pasjeglavci!«

Borut se je ozrl natančno nanj in ga je spoznal. Bil je Gorjup, sosedov ovčarski pastir. Borut se ga je razveselil. Naglo je stopil s konja in se je približal Gorjupu, ki se je tresel po vsem životu. Star je bil Gorjup in grbav. Bojazljivo dušo je imel in se je bal posebno pasje-

glavcev, ki so ubili lani njegovega brata tam na meji.

»Hej, Gorjup! Ali me še poznaš?« mu je zaklical Borut. Gorjup je dvignil presenečen glavo, ko je zaslišal znani glas. S širokoodprtimi očmi je gledal na mladca in ga je spoznal. Obraz se mu je razjasnil, in hipoma ga je minil ves strah. »Oj, Borut, ali si ti?« je zaklical. »Misli sem, da so tu pasjeglavci. Kako sem se prestrašil! Pri Perunu! Kdo bi si pa mislil, da jaha slovenski mladeč obrskega vranca? Hej, kdo?«

Borut je zamahnil z roko in je hotel govoriti. A hitro ga je prekinil Gorjup in je nadaljeval: »Ti pasjeglavci! Morana naj jih pokolje in Besi naj se poigrajo z njimi! Brata so mi ubili, brata, ki je bil vojniki nad vojniki. Sto jih je priletelo na njega, sto, ti pravim. Pa so ga pobili — mojega brata so pobili! Ne smiluj se jih, Morana! Perun, ne skopari s svojo strelco!«

Gorjup je povesil glavo in sklenil roke na prsih. Zalost ga je prevzela pri spominu na ubitega brata. V očeh sta mu zablesteli dve solzi in sta obviseli na dolgih, sivih brkah.

»Povej mi, dragi Gorjup, kaj je novega v našem selu?« je vprašal Borut. »Dolgo že nisem bil tam. Vesna je cvetela takrat. A zdaj hodi že Morana preko polja in s svojim dihom je že umorila

vse cvetje... Povej mi, Gorjup, kaj se je dogodilo v našem selu?«

Pastir ni odgovoril. Še vedno je stal tam s sklonjeno glavo, roke prekrizane na prsih. »Kaj so zaspali Črti, da mirujejo zdaj?« je izpregovoril naposled in je zdihi. »Ne vidijo hudobcev, ki more slovenske junake... zaspali so Črti in tudi Besi so zaspali. Resnično...«

»Ne žalosti se Gorjup,« ga je tolažil Borut. »Niso še zaspali Črti. Orožje brusijo zdaj, pa se vržejo kmalu na klete pasjeglavce. Ne žalosti se, ampak mi povej, če si videl v našem selu tujega svečenika, ki mu je ime Razor?«

Starec ga je pogledal, kakor bi ne razumel njegovega vprašanja. »Kaj vprašuješ, mladeč?« je dejal. »Črti so še pod nami, in rečem ti, da kmalu prihrumé na svet. In takrat bodo maščevali mojega brata, ki je bil vojniki nad vojniki. Resnično se zgodi tako... Kaj si me vprašal? O tujem svečeniku si govoril? Čakaj, čakaj, pa ti povem. Kaj ne veš, kaj se je bilo zgodilo z njim? Čudno, čudno...«

In pastir je zmajal z glavo, pa je nadaljeval: »Jaz ga nisem videl, ampak stara Olša mi je pripovedovala o njem. Čakaj, čakaj! Kaj mi je že pripovedovala? Bes naj me lopi! Spomin me že zapuša — čakaj, čakaj! Kaj mi je že pripovedovala? Aha — Sloveni so ga

Laški bombni atentat na Slovence v Trstu.

V nedelo, 21. t. m., je tržaški šentjakovski Sokol priredil obhod, javno telovadbo in veselico. Lahki obhoda in telovadbe niso motili, pripravili so pa peklenski načrt za zvečer. Bilo je okrog 11. ure ponoči, ko so zagledali nekateri "deležniki veselice" nekak ognjen trak, ki se je naenkrat pojavil v zraku na zdolnjem koncu veselicega prostora. Takoj nato pa se je začel silen — pok. Obenem pa je zažvižgalo preko veselicega prostora, kakor bi letele kroglice iz puške. »Bomba! Bomba!« Kakor bi bila strela udarila v občinstvo, je bilo vse naenkrat pokonci in vse se je povpraševalo. — Prvi vtisk je bil grozen; vendar pa se je občinstvo kmalu pomirilo, kajti od povsod se je odgovarjalo, da ni nihče zadet. Kraj, kjer je bomba eksplodirala, je samo 42 korakov oddaljen od provizoričnega plesišča. Ograja, od koder je bila bomba vržena, je samo 24 korakov oddaljena od kraja eksplozije. Neka gospa, ki stanuje v bližini, pripoveduje, da je raz okno opazovala, kako je neki človek, ki je nekaj zažgal, vrgl neki predmet čez ograjo. Bomba je bila torej z užitno vrvico užgana. Kmalu potem je zaslišala močno detonacijo. Kakor je varnostna oblast dognala, je bila bomba najbrže izdelana iz močne, 25 cm dolge in 7 cm široke železne plinove cevi. Doslej so našli pet eksplodiranih železnih koscev. Neki kos so našli 100 korakov od mesta eksplozije globoko v zemljo zaritega. Storitca doslej še niso mogli izslediti. Navzoči policijski komisar dr. Senekovič je z drugimi policijskimi organi takoj preiskal prostor, kamor je padla bomba, in je dognal, da je neznan zločinec, ki je seveda takoj po atentatu pobegnil, vrgl bombo iz one brezimne ulice, ki vodi od ulice Industria pod veselicega prostorom proti železniški progi. Drobci bombe so prileteli preko vsega veselicega prostora v zgornji zid — pod staro policijo — odkoder so prileteli nazaj na mize že toliko oslabljeni, da niso napravili škode. Bili so pa še vroči in so še smrdeli po smodniku. Tak kos bombe je priletel tudi na vrtni prostor ob veselicega prostoru se nahajajoče Legovičeve gostilne, drug kos pa na prav tak prostor Vetničeve krčme, kjer je zadela nekega Jermana, kateremu pa je po sreči raztrgal le rokav, ne da bi bil Jerman ranjen. Drobci bombe je zadela tudi gospe Engelmanovo, ki je vodila kavarniški paviljon na zgornjem kraju veselicega prostora, a sreča je hotela, da gospa ni bila ranjena. Naj bi bila bomba eksplodirala med ono tisočero glavo množico, kjer je bilo poleg odraslih toliko nedolžne mladosti, bi bile neštene žrtve. Sokolska prireditelj bi bila zalita s krvjo. Kako silna je bila eksplozija, kaže dejstvo, da je bil celo razkopan zid tamkaj, kjer je eksplodirala bomba. Naravno in umljivo je, da se je polastilo občinstva nepopisno raburjenje. Samoposebi se razume, da je to zločinstvo storil Lah, ker le ta narod je izvežban v take vrste sredstvih. Kamora je najela nje vrednega zločinca, da je pogladi iz sela, ker je sramotil naše bogove. S smrtjo so mu grozili. A žrec je izginil kar naenkrat. Menda se je pogreznil v zemljo... Žalostno je povedal Borut glavo. Hej, tedaj je bil svečnikov trud zaman! Ni dosegel onega, kar je nameraval. Sramotno so ga pogladi Sloveni, njega, ubogega starčka, in niso hoteli poslušati božjih besed. Gorje! Kam naj se obrne zdaj, kam naj pohiti, da najde svojega svečenika? Gorje!

Borut se je prijel za glavo. Toda nenadoma je skočil na konja in ga je vzpodbodel ter zdirjal nazaj, odkoder je bil prišel. Pastir je gledal za njim in je zmaljeval z glavo. Evo ga mladca, kako dirja preko polja, kot bi imel zle misli v srcu! Kaj mu je? Kaj se mu je zgodilo? — Ej, pa ni vedel pastir Gorjup, da je nalagal mladca. Pač so bili pregnali spomladi Sloveni tujega svečenika iz sela. A od takrat ni bil Gorjup več v selu. In ko ga je vprašal Borut po svečniku, mu je povedal, kar se je bilo zgodilo spomladi. A Borut je mislil, da so nanovo pregnali svečenika.

Hudo mu je bilo zaradi tega. Zato pa je dirjal naprej in naprej in se ni ustavil nikjer. »Bog ve, kam se je zatekel ubogi svečenik?« je premišljeval sam pri sebi. »Kam naj stopim, kam naj idem, da ga najdem? O, Gospod, Gospod, smiluj se me, pa mi pokaži pravo pot!«

Pridirjal je do strme, temne gore, in tedaj je spoznal okolico. Tu gori je šel spomladi s stariši v prognanstvo; tam vrhu prelaza je zagledal prvič bele snežnike, kjer je mislil najti mir in veliko srečo. Da, spomladi je bilo to — a zdaj je jesen. Oj, koliko se je izpremenilo od takrat! Srečen je bil spomladi; saj je imel stariše. A zdaj nima nikogar — starišev nima, ne doma.

(Dalje.)

izkusil atentat na slovensko množico. Slovenci delamo in se organizujemo kulturno, Lah pa z noži in bombami. Pa bo prišel dan plačila!

Anarhija v Albaniji.

Pri Karabunarju in Lušinarju so vstajši zopet porazili vladne čete.

Nizozemsko poveljstvo je obveščeno, da so se oddelki čet, ki z juga prodirajo in ki štejejo približno 1000 mož, 20. t. m. pri Karabunarju in Lušinarju spopadli s 600 vstajši, ki so imeli zasedene grčice. Denemu krilu teh oddelkov je poveljeval major Bessim bej z nizozemskim častnikom de Jonghom, središču Eddin bej Hora in Isma Toska, levemu krilu pa Bektaš bej. Dne 21. t. m. zjutraj so vstajši vrgli vlade čete nazaj in jih potisnili proti Fieri ob reki Simini. Major Kroon je ukazal, naj te čete prepeljejo s parnikom »Gizela« v Drač.

Kaj zahteva Prenek Bib Doda.

Prenek Bib Doda je zahteval od vlade, da naj mu pošlje še en top, da more zapustiti svoje postojanke 4 ure severno od Drača in da more proti vstajem prodirati. Inženir Hässler je na parniku »Gizela« pripeljal top, nakar je Prenek Bib Doda zasedel Prezo in Fušo Kurjes. Prenek Bib Doda dobiva vsak dan 15.000 frankov za svojih 8000 vojakov, a vladni krogi že zdaj dvomijo, če ima res toliko mož in če ne igra zahrbtnje igre.

Izdajalci v Draču.

Ponoči 20. t. m. so v Draču zopet padli strelji. Poostri so zato zopet odredbe. 21. t. m. se je pripeljala pred Drač nemška križarica »Breslau«, popoldne pa italijanski torpedni rušilec »Iride« in angleški torpedni rušilec »Dracon«.

Vstaja se razširja.

22. t. m. se poroča iz Drača, da vstajši ne nameravajo napasti, če bi ne bili napadeni. Miriditi, Malisori in Kosovski prostovoljci ne kažejo posebnega veselja, da bi prodirali. Parlamentarji, ki so se dne 21. t. m. vrnili v Drač, poročajo, da v Šijaku s hiše kajmakana ne plapolja več turška zastava in da so vstajši bolj kakor prej voljni odnehati. V petek so vstajši še izjavljali, da se s knezom nočejo pogajati, a zdaj izjavljajo, da so pod gotovimi pogoji pripravljeni pogajati se, a veliko jih je, ki sodijo, da hočejo vstajši na severu skleniti navidezen mir, ker bi se radi podali na jug, kjer se vneva nevarna vstaja in da se zato branijo izročiti orožje. Vstaja se dejansko razširja. Vladne čete so bile pri Lušni hudo napadene. Vstašem v Šijaku poveljuje zdaj mufti iz Tirane.

Opasen položaj v Korici.

»Kölnische Zeitung« poroča, da je zahteval nizozemski poveljnik v Korici, naj mu odpošljejo na pomoč mednarodne čete, ker bi drugače moral mesto in okraj zapustiti.

Dvadnevno premirje. — Pogajanja z vstajši. — Nezadovoljnost nizozemskih častnikov in mednarodne kontrolne komisije.

21. t. m. je sklenil knez na željo voditeljev vstaje z vstajši dvadnevno premirje. Čuje se, da so vstajši voljni, da se podvržejo. Nizozemski častniki so nezadovoljni s premirjem, češ, da dobe vstajši le čas in so zato na kneza nevoljni. 23. t. m. je določeno posvetovanje kneževih in delegatov vstašev na mostu čez močvirje na cesti, ki vodi iz Drača v Šijak. Nizozemski častniki so tudi nezadovoljni, ker se je albaniski ministrski predsednik pismeno pri italijanskem poslaniku v Draču opravičil radi postopanja proti italijanskemu polkovniku Murichiu in profesorju Chinigu, češ, da sta bila oba popolnoma nedolžna; nizozemski častniki pa drugače sodijo. Tudi mednarodna kontrolna komisija ni zadovoljna, ker se je pričel knez preko nje pogajati z vstajši, ker bi več članov mednarodne komisije rado videlo, da bi knez sploh Albanijo zapustil in so s tem računali. Poučeni krogi trde, da so stavili vstajši v Šijaku na kneza sledeče zahteve: Popolna enakopravnost mohamedanske vere, priznanje mohamedanske vere kot državne vere, svoboda mohamedanskega kulta, desetletna davčna prostost in osvoboditev od vojaške službe v gotovi meri. Albanska vlada do zdaj še ni voljna, da bi te zahteve izpolnila in dela na to, da jih zniža. Če se pogajanja razbijejo, se zdi, da je knez odločen nadaljevati vojaško akcijo, se je s Prenek Bib Dodo zvezal in izdelal skupno z nizozemskimi častniki napadalni načrt. Prenek Bib Doda zahteva za napad podporo čet v Draču. Zdi se, da hočejo vstajši dvadnevno premirje zato porabiti, da pritegnejo ojačenja in da svoje čete z ozirom na Prenek Bib Dodovo prodiranje drugače razvrste.

Izgube kneževih čet. — Skrb za ranjence.

Dne 20. t. m. popoldne in 21. t. m. so iskali ranjence do Rašbula in pokopali mrtvece. Pokopali so do 50 že na pol strohnelih trupel. Knezu zveste čete so ob zadnjem spopadu z vstajši izgubile približno 80 mrtvih in 120 ranjenec. 20 mož

močan oddelek orožnikov pri Rimskih Vratih je imel 4 mrtvece, 2 sta ušla, ostale so pa vstajši ujeli. Ranjence so vstajši brez pardona usmrtili. V Draču strežejo 150 ranjenecem, ki so razdeljeni v pet oddelkov, vsak oddelek šteje 30 postelj. Dva oddelka vodijo avstrijski pomorski zdravniki, enega neki nizozemski štabni zdravnik, po en oddelek pa italijanski in angleški pomorski zdravniki. Avstrijsko poslanništvo je darovalo veliko množino obvez in perila došlega iz Avstrije. Poslanikova soproga preskrbuje s hrano tudi angleško bolnišnico. V Draču je, kakor poroča »Stampa«, strašno vroče, zrak je okužen od mrtvaškega smrada, ker so mrtvece le za silo pokopali. Nepreskrbovani ranjenec je vse polno. Primanjkuje vode in razkuževalnih sredstev.

Prostovoljci v Draču.

Avstrijski in nemški prostovoljci so se za boj skupno organizirali. Podrejeni so nizozemskemu artiljerijskemu poveljniku Fabiusu. 24 prostovoljcev je došlo iz Rumunije, 80 pa s Kosovega polja.

Za albanskega zunanjega ministra je imenoval knez Mehemed beja Konico.

Avstro-Ogrska ne odpošlje v Albanijo vojakov.

»Wiener Allg. Zeitung« kategorično dementira poročila, da odpošlje Avstro-Ogrska v Albanijo vojske kakor tudi poročila nekega berlinskega lista, da je dvema pehotnima polkoma ukazano, da odrineta v Albanijo.

GROF MIHAEL KAROLYI,

ki je nastopil v soboto politično potovanje skozi Ameriko, je bil izvoljen za poslanca v Csegledu. Csegleški mandat je zastopal prej rajni Košut.

ITALIJA.

Volitve v občinske zastope. — Proti proizvoditeljem nemirov ostro postopajo. — Voditelj anarhistov v Jakinu pobegnil.

Ob administracijskih volitvah v Rimu po načelu splošne volilne pravice so zmagali proti socialistom združeni konstitucionalci in katoličani. V Padovi, Parmi in v Folignu so nasproti socialistom zmagali demokrati. Državni pravdniki postopajo v Romagnu in drugod zelo ostro proti proizvoditeljem nemirov. Bodoči teden bo več sto kazenskih razprav proti članom železniškega sindikata. Stanovanje voditelja anarhistov Malatesta v Jakinu so zopet preiskali in zaplenili več obtežilnega gradiva. Malatesta je preoblečen v mehiško obleko pobegnil, kakor poroča »Corriere d'Italia«, v republiko San Marino. Ze pred zdajnjimi nemiri je bilo proti njemu uvedenih pet sodnih razprav radi bujskanja proti državi, armadi itd. Radi izgrediv v Sinigagliji so zaprlj 14, radi umora policijskega komisarja Miniagia v Ravenni pa 7 oseb.

SAŠKI KRALJ V CARSKEM SELU.

22. t. m. je zajtrkoval saški kralj s carjem Nikolajem v Aleksandrovi palači. Nato so se zbrali dostojanstveniki, med njimi tudi Sazonov, v carjevem železniškem paviljonu. Kmalu sta prišla tudi ruski car Nikolaj in saški kralj. Po prisrčnem slovesu se je saški kralj odpeljal z vlakom iz Carskega Sela.

ANGLEŽI IN RUSI.

Angleško vojno brodoge je 22. t. m. priplulo v Kronstadt.

GRKI IN TURKI.

Poročevalec »Az Esta« v Atenah objavlja vsebino pogovora z grškim kraljem, ki je izjavil, da je turški odgovor na grško noto le deloma zadovoljiv. Grška noče povzročiti vojske in četudi bi bila prisiljena se vojskovati, bo zasledovala le smoter, da se zagotovi dejanski mir. Čez Pariz se poroča, da v Carigradu le še računajo z možnostjo, da se prekinejo pogajanja z Grško in da je zato turška mornariška uprava pospešila zgradbo v angleških ladjedelnih naročenih dveh oklopnih križaric. Enver paša in Linian von Sanders sta odpotovala v Smirno. V Dardanelih in v smirnskem pristanišču polagajo Turki torpede, kar razburja Grke, ker smatrajo to za izzivanje in za resno otežkočenje položaja. Velesile pa z vsi silo pritiskajo v Atenah in v Carigradu, da se ohrani mir. Nemčijo in Francijo podpirata Rusija in Rumunija, ki sta izjavili, da bi zopetne zatvoritve Dardanel iz trgovsko političnih razlogov ne mogli mirno pretrpeti.

V Pazinu!

Slovenski in hrvatski katehetje so se zedinili, da hočejo letos prirediti pedagoško-katehetski tečaj v središču Istre: — v Pazinu. Že pred tremi leti, ko se je osnovalo katehetsk društvo v Trstu, je prišlo od tam prijazno povabilo, naj bi se sešli hrvatski in slovenski katehetje čimprej v Istri k skupnemu zborovanju. Letos hočemo tej prošnji ustreči z dvadnevni tečajem v Pazinu.

Spored se je tako-le sestavil:

V sredo, dne 15. julija:

Ob osmih sveta masa.

Ob 9. uri: Prof. Heffler (Zagreb): Povijest i razvoj metodike s posebnim obzirom na psihološku metodo.

Ob 10. uri: Kat. A. Čadež (Ljubljana): Slika v službi veronauka.

Ob 11. uri: Dr. Gudek (Zagreb): Udžbenik za Bibliju u pučkim školama.

Četrtek, dne 16. julija:

Ob 9. uri: Dr. Demšar (Ljubljana): Samospoštovanje in ponižnost kot vzgojna faktorja.

Ob 10. uri: ... Praktično predavanje.

Ob 11. uri: Kat. V. Cajnko (Varaždin): Naučna osnova za stručne škole.

Istrani pričakujejo, da bodo imeli veliko katehetov iz Kranjske v svoji sredi, zato se bo treba hitro odločiti. Kdor se namerava udeležiti, naj se zglašiš pismeno pri g. Josipu Bačić-u, ravnatelju pripravnice v Pazinu. Čas zlagševanja (radi stanovanja) do 1. julija.

Dnevne novice.

+ Tako se obrekujel V zvezi z notico o inkorporaciji Šiške je »Slovenski Narod« priobčil komentar, v katerem po svoji znani metodi natolcuje, da je vlada izpolnila to »Šusteršičevo željo« za »gotove protiusluge«. In potem si »Narod« brez sence kakršnegakoli dokaza skombinira sledečo podlo laž: »Kakšne so te protiusluge, pač ni težko uganiti. Saj pač ni zgolj slučaj, da je baš pretekli teden odpotoval, kakor je javil »Slovenec«, dr. Šusteršič na Dunaj v najnujnih uradnih poslih in da je temu njegovemu potovanju za petami sledila — odgoditev klerikainega izleta v Celovec in romanja na gosposvetsko polje, prepoved sokolskega zleta in inkorporacija Šiške! O da, so pač slučaji, ki niso več slučaji! Našega prepričanja, da je inkorporacija Šiške v kavzalni zvezi z raznimi dogodki zadnjih dni, ne more izpremeniti niti dejstvo, da bo današnji »Slovenec« kritiziral policijsko prepoved sokolskega zleta in se delal, kakor da bi se gotovim gospodom niti ne sanjalo, da namerava policija tak atentat na koristi ljubljanskega prebivalstva. Hinavci! — Torej za inkorporacijo Spodnje Šiške naj bi S. L. S. bila odgodila izlet na Koroško in bi bila privolila v prepoved slovenskega vsesokolskega zleta! Ni si mogoče misliti večje neumnosti, ki tiči v tem obrekovanju, pa tudi ne večje podlosti. To neizrečno sumničenje izvira iz prav nizke politične spekulacije, ki pa bo rodila ravno nasprotni uspeh. Poštena javnost pa lahko spozna, česa vsega je zmožno časopisje narodno-napredne stranke.

+ »Nemški Volkstag« v Celovcu v svitu statistike. »Pijeva korespondenca« piše pod tem naslovom: »Kar se tiče precejševanja samega sebe in velikih besed so naši nemški svobodomiselniki katerekoli barve pravi umetniki v praktični uporabi teh nič manj kot prikupljivih lastnosti. Te lastnosti tvorijo značilno potezo nemškega svobodomiselnstva in izvirajo pač iz dejstva, da je nemško svobodomiselnstvo zelo pomešano z judovstvom, ki je itak razupito vsled svojega širokoustenja. Nobeno dejstvo ne pripravi nemških svobodomiselncev do tega, da bi se znebili od semitov podedovanih lastnosti in zato je tudi umljivo, zakaj slave v posmeh resničnim dejstvom svoje strankarsko zborovanje v Celovcu kot »Nemški Volkstag« in sebe v svojem časopisju samoobsebi umevno tudi v »Neue Freie Presse« kot zastopnike alpskih Nemcev. Oglejmo si izid volilne statistike državnozbornih volitev leta 1911., pa bomo videli, komu so alpski Nemci v resnici poverili zastopstvo svojih interesov. Od 1.327.513 volilnih upravičencev v nemških volilnih okrajih v alpskih deželah je leta 1911. oddalo 1.062.972 svoje glasove, in sicer za krščansko socialne konservativne stranke 573 tisoč 971 ali 53,9%, za socialne demokrate 311.090 ali 29,2% in samo 177.911 ali 16,8% za stranke, združene v nemškem »Nationalverbandu«. Nemške svobodomiselnice stranke, ki so na »Nemškem Volkstagu« v Celovcu nastopile kot zastopnice alpskih Nemcev, uživajo torej zaupanje samo ene desetine nemškega prebivalstva v alpskih deželah, natančno 12,9% volilnih upravičencev v nemških volilnih okrajih alpskih dežel. Z ozirom na to se more tudi soditi, kolike vrednosti in pomena imajo za vlado na »Nemškem Volkstagu« sprejeti sklepi. — »Arbeiterwille« tudi ostro prijema celovške širokoustneže in se norčuje z njih, ker so grmeli zoper § 14., a kaj resnega zoper absolutizem skleniti se niso upali. Njihove grožnje začetiti tudi na jugu požar, »Arbeiterwille« obsoja in pravi, da delajo nacionalci s svo-

jimi neumnostmi veselje dr. Šusteršiču in Korošcu. Potem pa tudi navaja številke in na podlagi teh konča: »Mi nemški socialni demokratje slovesno protestiramo, da se ti gospodje proglašajo za zastopnike nemškega naroda.« — No, če so se hoteli osmešiti, pustimo jim to veselje. Saj so se res blamirali.

+ **Sankcioniran deželnozborski sklep.** Cesar je sankcioniral deželnozborski sklep z dne 27. in 28. februarja t. l., s katerim se pooblašča deželni odbor, da najame za pokritje stroškov deželne elektrarne, oziroma za potrebni obratni kapital tega deželnega podjetja posojilo dveh milijonov kron, ki se mora obrestovati največ po 4½% in plačati najpозnejše v 50 letih.

+ **Sv. Ciril in Metod, apostola svete vere in cekvene edinosti.** II. izdaja. Cena 20 vin. Vsak zaveden Slovenec bi moral dobro poznati življenje in delovanje sv. Cirila in Metoda. Zato priporočamo to knjižico, ki na zanesljivi znanstveni podlagi, zelo poljudno in živahno opisuje življenje sv. slovenskih apostolov.

+ **Kranjska deželna gasilska zveza.** Drugi občni zbor Kranjske deželne gasilske zveze se vrši v nedeljo, dne 28. junija 1914 dopoldne ob 11. uri na Mlinem na Bledu. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika; 2. Poročili: a) tajniško, b) blagajniško; 3. Poročilo računskih pregledovalcev; 4. Določitev članarine; 5. Poročilo o kroju in opravi; 6. Okrajne gasilske zveze; 7. Samostalni predlogi in slučajnosti. (Samostalni predlogi naj se pošljejo tajništvu vsaj do 22. junija t. l.)

+ **Shod pri Sv. Vidu nad Cirknico.** V nedeljo opoldne se je vršil dobro obiskan shod pri Sv. Vidu nad Cirknico, govorila sta posl. Drobnič in Gostinčar. Izražala se je želja, da se čimprej napravi cesta preko Sv. Vida, ter se je v tem smislu tudi soglasno sprejel sklep. Pozivljajo se vsi merodajni faktorji, da se cesta čimprej izpelje. Ker je cesta res potrebna, je bil tak sklep popolnoma na mestu, naj bi ga merodajni krogi vpoštevali.

+ **»Slovenski Straži«** so darovali: Podružnica Trnovo, Notranjsko, 62 K 25 vin.; Podružnica za Sp. Mislinj. dolino v Pamečah, nabrano na dekanijski konferenci v Starem trgu 50 K; podružnica Planina pri Rakeku 49 K 90 vin.; podružnica v Konjicah, darovali č. gg. duhovniki na konferenci v Konjicah 24 kron; podružnica v Središču, nabrano na orlovski veselici in ustanovnem shodu podružnice 30 K; Iv. Klanjšček, Dol. Cerovo, Prim., 1 K; Jak. Dernač, Artiče pri Brežicah, 50 vin.; brnski mladeniči na Koroškem kot globa za izgovorjene nemške besede 5 K 29 vin.; podružnica Ziri 32 K; podružnica Sv. Magdalena v Mariboru in mariborska podružnica 117 K 80 vin.; podružnica Sv. Ema, Štajersko, 22 K 50 vin.; podružnica v Prvačini iz nabiralnika 11 K; Mohorjani v Kamniku 16 K. — Dogodki na Koroškem naj vzbude vse, ki se doslej še niso spomnili »Slovenske Straže«. Pomagajte ji, da bo vedno večjo pomoč slovenski mejli!

+ **O škandaloznih šolskih razmerah na Koroškem** prinaša krščanskosocialni »Kärntner Tagblatt« naslednji dopis iz Ziljske doline: Doslej je vladal tukaj mir in narodna toleranca; obojestransko potrpljenje in sporazumevanje je veljalo kot načelo. Kako je torej mogoče, da se v šoli — splošni ljudski šoli — razdeljuje list »Der Kampf ums Deutschtum« ter pusti raznašati od šolskih otrok od hiše do hiše? Ta list ni nobeno primerno učno sredstvo za katoliške otroke. Kaj naj pomeni napad na »klerikalce«, ko se vendar misli s tem katoličane? Slike tudi niso noben primeren objekt za »nazorni pouk«. Kako škodljivo mora na otroško in miroljubno čustvovanje vplivati dejstvo, da smeš ta časopis nenemško prebivalstvo? Kaj naj koristi narodno hujskanje v Avstriji? Ali streme razširjevalci tega časopisa po pogubi lastne domovine, ali hočejo onesnažiti svoje gnezdo? — Ta dopis v nemškem listu potrjuje le naše trditve o škandaloznih šolskih razmerah na Koroškem. Fries-Skene seveda k temu molči.

— **Vojvodski stol in njegova krasna gosposvetska okolica za Slovence ne sme biti zaplankana** kakor misli koroški deželni odbor. Zato širite povsod krasni umetniški trobarvni razglednici, ki jih je v spomin 500 letnice zadnjega vstolčenja v slovenskem jeziku izdala »Slovenska Straža«. Na razglednici sta knežji kamen in vojvodski stol z gosposvetskim poljem in kronske cerkvi ter cerkvi Gospe Svete v ozadju. Na razglednici je krasen verz Silvin Sardenkota:

Slovenija, ti nimaš več prestola,
kraljeve krone nimaš je, kraljica.
Pa bodi prestol tvoji: vsak dom slovenski;
in krona tvoja —; naših res ljubezen!
Silvin Sardenko.

Naročajte te razglednice pri »Slovenski Straži« v Ljubljani. Poplavino vso domovino s temi jubilejnimi razglednicami. Na vseh slavnostih, novih mašah, veseljah prodajajte

te razglednice. To bo najboljši odgovor onim, ki mislijo, da nam bodo s plankami zabili spomin na naše svetinje in pravice! Cena umetniški razglednici samo 10 vin. Kdor vzame 50 razglednic, dobi 30 odstotkov popusta.

— **Slov. katol. akad. tehnično društvo »Danica«** na Dunaju ima v sredo, dne 24. t. m., ob pol 8. uri zvečer svoj tretji redni občni zbor v IX. okr. »Zum weißen Kreuz«, Nußdorferstr. 52, z običajnim dnevnim redom.

— **Nesreče.** Mirko Medvelšek, učenec ljudske šole v Novem mestu, je padel s hrasta, na katerega ga je bilo izvabilo vranje gnezdo. Zvil si je levo nogo v skočnici, v križu pa je nastala podplutba. — Franc Pene, hlapec v Gor. Kamenju pri Hmelniku, je padel s črešnje in si zmaknil desno roko v rami. — Ivan Štine, posetnikov sin iz Strnaske vasi pri Novem mestu, je našel dinamično toko in jo zažgal. Eksplozija mu je odtrgala tri prste leve roke.

— **Zvodništvo na Hrvaškem** preživlja hude čase, ker mu je oblast od Grossove afere sem povsodi neusmiljeno za petami. Dognalo se je, da je zvodništvo v bujnem cvetju tudi v manjših mestih po Hrvaškem. Tako so te dni v Varaždinu aretirali ženo občinskega uradnika Delača, ki se je na veliko pečala z zvodništvom. Pričakuje se po raznih mestih še več aretacij.

— **Živinorejski in mlekarški tečaj na Grmu.** Deželni odbor priredi za mladeniče iz živinorejskih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v strežbi molzne živine in reji telet, v molži v mlekarških opravilih, zlasti v ravnanju z mlekom in izdelovanju mlečnih izdelkov, praktični živinorejski in mlekarški tečaj na kmetijski šoli na Grmu, ki bo trajal od 15. julija do 31. oktobra 1914. Učenci se udeležujejo tudi šolskega pouka o živinoreji in mlekarstvu. V ta tečaj se sprejme šest učencev v starosti od 16 let naprej. Živinorejski in mlekarški učenci dobe brezplačno hrano in stanovanje in v denarju po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pošta Kandija pri Novem mestu do 5. julija 1914.

— **Živinorejski shod za Bohinj.** Bohinjska Bistrica. V nedeljo se je vršil pod predsedstvom bistriškega g. župnika živinorejski shod za Bohinj ob zelo obilni udeležbi. Po jedratih, prepričevalnih govorih g. Legvarta in g. Cvenkelja so se vsi zavzeli za to, da se kar je dobrega pri bohinski pasmi ohrani in kolikor mogoče zboljša. V ta namen se je osnovalo živinorejsko društvo. Takoj se je oglasilo več udov ter sestavil odbor. Shod enoglasno sklene, da se pošlje na deželni odbor prošnja: 1. Visoki deželni odbor naj ukrene vse potrebno, da se že precej propadla bohinjska pasma ohrani, okrepi in zboljša. 2. Posebno naj se podpira reja bohinskih bikov. 3. Od deželnega odbora naj se vpelejo preskušnje molže ter vodstvo rodovnikov. 4. Zdatno naj se podpira novoustanovljeno živinorejsko društvo za bohinjsko dolino. Med velikim navdušenjem se je zaključil lepo uspeli shod.

— **Velikodušen dar.** Pokojni vojaški kurat Čarman je zapustil za novo župnijo pri Sv. Ani nad Tržičem precejšnje premoženje. Ljubljansko knezoškofijstvo pa je sedaj določilo, da se ta denar razdeli med sorodnike, ker se nova župnija ne bo ustanovila. Pred kratkim se je razdelilo 42.595 K 15 vin., sedaj se razdeli še 3622 K 94 vin.

— **V Mavčičah pri Kranju** so pred kratkim trije boljši gospodarji uredili svoje svinjake po najnovejšem načrtu. Dela so izvršili domačini. Sosedje, pridite in oglejte si to prekornostno preuredbo! — V stari šoli dobe prihodnjo jesen mavški župljani lepe prostore za občinsko pisarno, za Marijino družbo, za izobraževalno društvo in za Orle.

— **Svetogorski romarji** se še enkrat opozore, da romarski vlak na Sveto goro ne gre dne 28. junija, ampak šele 20. septembra vsled odloka državne železnice.

— **Deželna zadruga dimnikarjev na Kranjskem** ima svoj redni letni občni zbor dne 29. junija t. l. ob 3. uri v salonu hotela »Ilirija« v Ljubljani, Kolodvorska ulica. — Ker so na dnevnem redu velevažne stanovske stvari, prosí se polnoštevilne udeležbe. — Načelstvo.

— **Sestanek notranjskih duhovnikov** se vrši v Št. Petru v četrtek ob 3. uri popoldne v restavracijskih prostorih na postaji.

— **Strašna nesreča.** Na Toplirabri v Žužemberskem sodnem okraju so imeli zadnjo nedeljo zopet nevihto, kakor je na Dolenjskem sploh skoraj sleheren dan. Okolu 11. ure, ravno ko so šli ljudje od maše se je vllila ploha. Več fantov iz Komolca in Rdečega Kamna je šlo vedrit pod neko smreko ob potu. Naenkrat pa strašno zagrmí in strela udari ravno v to smreko, vse fante razmeče in jih več ali manj omami in opraska, tri izmed njih pa do smrti pobije. Eden, neki Mausser iz Rde-

čega Kamna je bil ves obžgan in je vsa obleka zgorela na njem. Slučaj je tem pretresljivejši, ker je bil eden izmed ubitih fantov ženin in je bil ravno to nedeljo v tretje oklican. Ta teden je hotel peljati nevesto pred oltar, pa ga je naenkrat zgrabila koščena nevesta — blede smrt — in ga peljala v hladni grob.

— **Krvave žrtve alkohola.** V neki vasi blizu Gospiča sta se 14. t. m. v gostilni spoprijela kmet Simo Obradovič in logar Jovan Vujnovič ter je Obradovič Vujnoviča s šilom grdo zdelal. Vujnoviča so težko ranjenega prepeljali v bolnišnico in je nekaj nade, da ozdravi. 17. t. m. so pa kmeta Obradoviča našli ustreljenega pred njegovo kočjo. Orožniki so kot morilca prijeli 18letnega logarjevega sina Luko, ki je dejanje tudi takoj priznal, češ, da je maščeval očeta.

— **Družinska tragedija.** V vasi Mrvice pri Krškem je bival kovaški mojster Anton Bučar. Znan je bil kot strasten alkoholik in pa kot hud nasprotnik cerkve in duhovnov. S svojo dobro ženo Jožefo se je neprestano prepiral. Minulo soboto, 20. t. m., popoldne je vzel revolver, šel na njivo, kjer je delala njegova žena, ter oddal nanjo v pričo ljudi dva strela, ki sta jo smrtno zadela. Ubogo ženo so odpeljali v krško bolnišnico, kjer je že drugi dan, v nedeljo, v nepopisnih bolečinah umrla. Morilec je po strašnem dejanju zbežal in se skrival po »Vrbini« ob Savi. V nedeljo popoldne so ga občinski redarji izsledili v skrivališču. Ko je videl, da ne more vteči roki pravice, je skočil v deročo Savo in utonil. Valovi so odnesli truplo proti Brežicam. Kakršno življenje, taka smrt! Zapušča večje število nepreskrbljenih otrok.

— **V Krškem** je umrl posestnik in gostilničar gosp. Ivan Vanič v starosti 70 let. Kot večletni poveljnik krške meščanske garde si je pridobil veliko zaslug za to korporacijo. Bil je stara doljenjska korenina. Blag mu spomin!

— **Poučen izlet absolventov kranjske kmetijske šole,** ki se je vršil dne 7. t. m. na Grm, je izpadel nad vse pričakovanje ugodno. Popoldne se je vršil ogled zavoda samega kot učilnic, učnih pripomočkov anatomičnega, fizikalnega in kemičnega oddelka, preuredbe šolskih prostorov zadnjega časa, nove mlekarne, hlevov, sadnih kleti, drevesnic itd. Popoldne so se vršila praktična predavanja g. ravnatelja Rohrmanna o planšarstvu na Saksonskem in pri nas in g. pristava Zdolška o lovljenju voluharja. Po preizkušnji raznih sistemov kosilnih strojev, trtnih škropilnic in žveplalnikov je bila poskušnja doljenjskih in vipavskih vin iz državne vinske kleti, deloma grmske šole. Pokazala je, kaj se da z domačimi, pravilno kletarjenimi vini napraviti; dajo se namreč meriti z najbolj renoviranimi vini dežel, ki so na glasu vinskih proizvodov. Ob tej priliki je predaval g. nadzornik Skalicky o vinarstvu in umnem kletarstvu. Izlet se je vršil v popolno zadovoljnost izletnikov ter se odbor društva absolventov kr. kmet. šol gg. predavateljem V. Rohrmannu, B. Skalickyju, R. Zdolšku in strok. učitelju Fr. Malaseku za podane duševne užitke zahvaljuje; dalje slavnemu ravnateljstvu kmetijske šole, oz. g. Skalickyju kot nadzorniku državne kleti za gostoljubno postrežbo izreka svojo najsrčnejšo zahvalo.

Ljubljanske novice.

Ij S. K. S. Z. opozarja na javno skušnjo gojencev in gojenk glasbenega društva »Ljubljana«, ki se vrši v soboto, 27. t. m. ob 5. uri popoldne v veliki dvorani »Ljudskega Doma«. Vabljeni so gg. podporni člani »Ljubljane«, pa tudi člani in članice drugih izobraževalnih društev z njihovimi mirodinami. Vstop prost.

Ij Koroški Slovenci pridejo 5. julija v Ljubljano in koroške Slovence v pravih svojih narodnih nošah hočejo same na korist ogroženemu koroškemu slovenstvu prodajati ta dan cvetke v Ljubljani. Bil bi to »koroški dan« v Ljubljani. Po zadnjih dogodkih na Koroškem bi bilo pričakovati, da se vse, kar slovensko čuti, strne okolu njih. Kaj pa čitamo te dni v liberalnih listih? »Strogo klerikalna prireditve bo cvetlični dan 5. julija.« »Dan« se laže, da so klerikalci vplivali, da je vlada z ozirom na našo prireditve prepovedala Ciril-Metodov cvetlični dan 5. julija v Spodnji Šiški. Menda hočejo tisti, ki so to reč v Šiški aranžirali, ljubezen do Korošcev dokumentirati tudi s tem, da nameravajo prirediti 1. in 2. julija cvetlični dan v Ljubljani, samo da konkurirajo koroškemu cvetličnemu dnevu in da Sokol hoče 5. julija sedaj nakrat napraviti veselico ob Dunajski cesti. To prireditve so napravili, ko so brali, da se namerava v Ljubljani 5. julija prirediti »koroški dan«. S takim kljubovanjem in nagajanjem ti ljudje vsako ugodno zadevo kompromitirajo, če morejo. Po zadnjih dogodkih je pa tako postopanje kar škandalozno. Mi se strogo ognemo

vsake večje prireditve od nasprotne strani in nikdar, ako pravočasno zanj izvemo, takrat ne napravimo kake svoje prireditve. Pričakovati bi bilo, da bi napetost na nasprotni strani premagal vsaj obzir do koroških Slovencev. Če ne, je dovolj žalostno.

Ij Uspeh drž. poslanca g. Povšeta v zadevi prezidave južnega kolodvora v Ljubljani. Z Dunaja smo dobili poročilo: Včeraj je železniški minister otvoril novo imenovani državni železniški svet. Član drž. žel. sveta poslanec Povše je porabil to priliko, ker mu je po zimi načelnik stavbnega oddelka v žel. ministrstvu zagotovil, da hoče izposlovati pri finančnem ministrstvu, da tudi k oni prezidavi, ki zadene tovarna skladišča, nosi država tretjino stroškov, kar se je prvotno odklonilo. To je ravnateljstvo južne železnice zahtevalo, a g. posl. Povšetu tudi zagotovilo, če ministrstvo tudi glede tega prispevka pritrdi, da bo južna železnica takoj pričela z delom preuravnave južnega kolodvora. Sedaj je po izjavi načelnika urada v žel. ministrstvu, finančno ministrstvo tudi ta prispevek dovolilo, torej je ves načrt prezidave odoben v celoti in kakor tudi glede prispevka od države vse v redu. Dotični dvorni svetnik je še pripomnil, da bo še tekom tega tedna odpisal višjega stavbnega svetnika iz žel. ministrstva v Ljubljano, da ogleda z navnatejstvom južne železnice vse potrebno na licu mesta — v Ljubljani — tako da se bo brez odloga pričelo s predelavanjem južnega kolodvora. Ljubljana bo g. poslanec Povšetu gotovo hvaležna na za neumorno in resnično uspešno posredovanje.

Ij Občinska doklada 20 % na kinogledališča se je postavno sklenila v Solnogradu. Tudi v Ljubljani priporočljivo!

Ij Zakaj je bil odložen izlet k Gospe Sveti in na Vrbsko jezero? Nekaterim ljudem ne gre v glavo, zakaj je bil odložen ta izlet in gredo v svoji prečudni fantaziji celo tako daleč, da brez najmanjših dokazov sumijo, da je bil pri tem vmes kak strankin »hofrat«. Vsem naj služi v pojasnilo to-le: Odbor tobačnega delavstva je na svojo inicijativo brez kakršnegakoli »hofrata« soglasno sklenil odložiti izlet, ker nikakor noče, da bi imel njegov izlet tisti demonstrativni značaj, katerega so mu podtikali Vsenemci. Vsak pozna stroge disciplinarne predpise, ki veljajo za tobačno delavstvo in nevarnost, da izgube službo in preskrbnino. Spričo naravnost živskega hujskanja nemških nacionalcev pa bi bilo pri tem izletu, ki ga je delavstvo priredilo, da spozna Gospo Sveto in druge zanimivosti koroške dežele, vsled izzivanja ali celo dejanskih napadov nemškonacionalnih fakinov prišlo gotovo do spopadov in tisti, ki bi potem trpel, ne bi bil nemškonacionalni fakini, ampak naše slovensko delavstvo. Zato slabo spoštujte in ceni naše delavstvo tisti, ki meni, da bi moralo biti pod vsakim pogojem in ob vsaki priliki dobro za narodni »kanonenfutter«, dočim tisti, ki nam sedaj dajo tako vzvišene nauke o narodnem pogumu, sede lepo za pečjo in si na celovškem kolodvoru niti listka ne upajo v slovenščini zahtevati! Naši delavci pa naj bi šli čez Celovec v Gosposveto za narod kravatet! In kaj bi delavstvo imelo od takega izleta, kjer bi jih bil Metnitz dal na kolodvoru po policajih in orožnikih stražiti, da bi bili gledali lokomotive in vagona, zato jim pač ni treba v Celovec hoditi! Naše delavstvo bo priredilo lep izlet ter bo kakor vselej s svojo dostojnostjo vsakemu imponiralo. Opomnimo, da zadnji čas sploh opazamo neko štenkanje, kakor da bi se mi za koroške Slovence premalo menili, drugi pa, da se menda kar noč in dan zanje pehaajo. Za danes opozarjamo samo za to, da je bil na s list tisti, ki je vprašanje koroškega vilajeta temeljito načel in o njem razpravljal ter nemško krivico vedno žigosal in da so gotovi ljudje, ki si zdaj prisvajajo največ zaslug pri reševanju koroškega vprašanja, pricapljali precej pozno za nami. Zato si te štenkarije, kar se nas tiče, odločno prepovedujemo!

Ij »Glasbena Matica« sklicuje v zmišlu § 7. društvenih pravil svoj redni letni občni zbor na dan 8. julija t. l. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani društvenega poslopja s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Volitev predsednika, 13 odbornikov in 2 pregledovalcev računov. — Odbor.

Ij Sprejem v prvi gimnazijski razred. Na drugi državni gimnaziji v Ljubljani (Poljanska cesta) bode vpisovanje za prvi razred šolskega leta 1914/15 v nedeljo, dne 28. junija 1914, dopoldne ob 9. do 12. ure v ravnateljstvu pisarni. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov in prineso s seboj krstni list in obiskovalno izpričevalo zadnje ljudske šole. Sprejemni izpiti bodo v soboto, dne 4. julija ob 9. ure dopoldne dalje. Zunanji učenci se lahko tudi pismeno zglašajo, ako dopošljejo imenovane listine pravočasno ravnateljstvu, zglašiti se pa morajo vsaj pred izpitom osebno pri ravnateljstvu.

Ij Na okloih so: Maks Huberth, knjigotrdlec, z gđ. Martina Tomažin; Anton Sinkovec, rudar, z gđ. Marijo Ungerman; Franc Polensek, c. kr. orožniški stražmojster, z gđ. Ano Pibernik; Ivan Sušnik z gđ. Angelo Dolinar.

Ij Poročil se je danes v tukajšnji iranciškanski cerkvi gosp. Kramaršič Roman, organist v Škofji Loki z gđno Jožefo Bučar. Poročil ju je ženinov brat č. gospod Alojzij Kramaršič.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Menec, služkinja, 30 let. — Natalija Antonija Ponikvar, hči užitnin. paznika, 19 mesecev. — Ivan Pavle, raznašalec časopisov, 41 let. — Anton Stražar, dninar, 46 let.

Štajerske novice.

š Občinske volitve v Gradcu. Kakor poročajo, se bodo dopolnilne volitve v graški občinski svet vršile v najkrajšem času. Volitev v II. volilnem razredu bo 1. julija, eventualna ožja volitev 2. julija. I. volilni razred bo volil 4 julija. Na ta način bo graški občinski svet polnoštevilčen še pred počitnicami.

š Degradirani starini. Pri volitvi v odbor celjske liberalne Zadrzne Zveze v Celju so bili izvoljeni skoro izključno sami mladini. Podlegla je struja Srnc-Rosina.

š Histeričen Linhart. Splošno se debatira o bolezni »Štajerčevega« urednika Linharta. Mož je poslal na predsedstvo okrožne sodnije v Mariboru pismo z zdravniškim spričevalom, v katerem je bilo črno na belem, da je — histeričen. To vest potrjujejo tudi nemški listi. Zakaj je postal Linhart naenkrat tako hudo histeričen? Moral bi iti zadnji petek pred mariborske porotnike. A to mu ni dišalo. Je menda že vedel zakaj. Radi histerije gospoda Linharta, je bila seveda potorna obravnava preložena na poznejši čas. Ne zamerimo potem, če je »Štajerc« pisan v duhu histeričnih ljudi.

š Proces baronice Zois pred porotniki. Včeraj se je pričela pred graškim porotnim sodiščem razprava proti baronici Mariji Zois, 39letni zasebnici Rozi Girak, njenemu 21letnemu sinu Ivanu, ki je tovarniški delavec, nadalje 36letni babici Emi Gaber, 21letni šivilji Elzi Hirt in 44letni Genovefi Pfeifer, lastnici tamkurirnega zavoda. Predzgodovina procesa je znana. L. 1776. je ustanovil baron Mihael Angelo Zois v svoji oporoki dva rodbinska fideikomisa, za kranjsko in štajersko sorodstvo. Sedanjí lastnik štajerskega fideikomisa je leta 1845. rojeni baron Olof Zois, čegar naslednik bi bil v slučaju njegove smrti skladatelj baron Hans Zois. Žena barona Hansa Zois je rodila dve deklici, od katerih je ena umrla, dečka pa nobenega. Baron Hans Zois in njegova žena sta živela v slabih finančnih razmerah. Štajerski Zoisov fideikomis znaša 132.000 K in prinaša letnih 53.000 K. Da bi ohranila fideikomis, je baronica Zois podvrgla tuje otroka, kajti izgubila je vse upanje, da bi dala življenje dečku, tudi potem, ko si je izbrala za ljubimca mladega Giraka. S posredovanjem soobtoženih oseb je podvrgla otroka šivilje Hirt kot svojega. V teku razprave je baronica Zois krivdo priznala, odločno pa je zanimala, da bi bila vzrok njenega dejanja misel na fideikomis. Tekom razprave se je pa nadalje izkazalo, da je Zoisova skušala z ozirom na »rojstvo novega majoratnega gospoda« dobiti pri raznih osebah znatna posojila. O izidu razprave bomo poročali.

š Mariborska porota. V četrtek, dne 18. t. m. je bila pred mariborskimi porotniki 30letna Marija Jeremec iz Brezovca, obdolžena, da je umorila svojega nezakonkega otroka. Porotniki so postavljeno vprašanje glede detomora z 11 glasovi zanimali, a potrdili so vprašanje glede nepredvidnega dejanja pri porodu; obtožena je bila obsojena za to dejanje na 7 mesecev strogega zapor. — Te dni bi se bila morala vršiti obravnava zoper urednika ptujskega »Štajerca« Karel Linharta. Obravnava pa se je preložila. — S sobotno obravnavo »Slovenski Gospodar« — Žebot-Roblek bo poletno zasedanje mariborske porote končano.

š Glavno poverjeništvu Vzemne zavarovalnice ljubljanske za Štajersko je preselilo svojo pisarno iz Maribora v Celje. Poverjeništvu vodi naš pristaš g. Fran Pograjc.

š Dobrnske toplice in Štajerc. Štajerska dežela ima v posesti znane toplice na Dobrni. Topliška uprava je naročila za goste tudi izrodek časnikaštva, ptujskega »Štajerca«. Seveda za slovenske liste ni denarja. Gostje se škandalizirajo, da dela »Štajerc« napotje v topliški čitalnici.

š Odvetniška vest. Dr. Gvidon Srebre je vpisan kot advokat v Celju in odvetniško listo za Štajersko.

Koroške novice.

k Kje je koroški deželni predsednik? Iz Celovca se nam poroča: Z našim deželnim predsednikom ni več mogoče govoriti. Kadarkoli bi radi slovenski odposlan-

ci z njim govorili, ga ni v Celovcu. Čudno je le, da vojska straža ne ve nič za njegovo odsotnost, ker ga tudi takrat straži, kadar Slovincem uide. Lepe reči se godijo na Koroškem. Ako kdo vidi kje po svetu našega Friessa, naj mu pove, da ga koroški Slovenci doma pričakujemo in iščemo!

k Pri naboru v Celovcu v sredo, dne 17. t. m., je bilo od 200 nabornikov komaj 39 potrjenih.

k Rimski kastel je odkril na posestvu Jožefa Kollerja pri Vratih blizu Trbiža tajnik arheološkega zavoda na Dunaju dr. Rudolf Egger. Iz postaje Vrata (Trbiž—Beljak) se lahko pride v 40 minutah do kastela.

Zadnje vesti.

PREZIDAVA JUŽNEGA KOLODVORA V LJUBLJANI.

Dunaj. Vaš poročevalec je ravnokar izvedel, da je poslanec P o v š e dobil danes obvestilo, da je ravnateljstvo južne železnice prejelo odlok od železniškega ministrstva glede prezidave južnega kolodvora v Ljubljani. Sedaj je vse pripravljeno za delo, ki se bo takoj začelo.

SLOVENSKA ŠOLA V TRSTU.

Trst. Mestni svet je sprejel predlog dr. Slavika, da se na novi šoli pri Sv. Magdaleni slovenski oddetek zgradi in otvori istočasno kakor italijanski.

NA SLEDU ZA LAŠKIM ZLOČINCEM.

Trst. Glede bombnega atentata, o katerem »Piccolo« v svoji veliki zadregi podtika, da so ga Slovenci sami izvršili (!), se poroča: Neka ženska je izpovedala, da je videla nekega moškega, ki je prišel iz železniškega predora in je imel pri sebi nekako torbico, v kateri je očitno nosil nekaj. Šel je po progi proti veseličnemu prostoru in potem izginil tamkaj nekje v temi. — Ko je šel v nedeljo kmalu po pol dnevu delavec v Tužaskem tehničnem zavodu, Miloš Barič iz »Jadrana« mimo cerkve proti ulici Sv. Marka, je videl dva človeka, ki sta se srečala na cesti in ko je prišel bliže, je čul italijanski izgovorjene besede: »Izplačalo bi se, ko bi kdo zvečer vrgl bombo tja noter!« Oni, ki je izpregovoril te besede, je že prej napadel nekega Baričevega znanca in mu grozil. Barič je, čuvši one besede, takoj oštel onega, ki jih je izgovoril, in dotičnik mu je zagrozil, da mu to že poplačal!

PREDSEDSTVO HRVATSKEGA SABORA PRI CESARJU.

Dunaj. Danes je sprejel cesar v avdienci predsedstvo hrvatskega sabora, predsednika dr. Bogdana Medakoviča, podpredsednika dr. Pera Magdiča in dr. Lukiniča, ki so izročili vladarju adresu hrvatskega sabora. Cesar je odgovoril, da sprejema adresu svoje ljube kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije z velikim zadovoljstvom. Izrazil je upanje, da bo mogoče hrvatskemu saboru z ustavnim rednim in mirnim delom sporazumno s kraljevo vlado delati za prospeh prebivalstva. Cesar je izrekel predsedstvu hrvatskega sabora in njegovim mandantom svojo kraljevsko zahvalo.

IZ DALMACIJE.

Spljet. »Demokratska stranka« je sklenila kooperacijo s »Hrvatsko stranko« don Biankinija.

ČEŠKO-NEMŠKA POGAJANJA.

Praga. Konferenca čeških in nemških zastopnikov v palači Nostitz se je vršila včeraj popoldne od 4. ure do pol 9. ure zvečer. Posvetovanja so bila sprva brezuspešna in so udeležniki že mislili, da se bodo razbila. Koncem razprave pa je nastal preobrat vsled predloga, ki so ga stavili Nemci. O posvetovanju se je sklenila varovati popolna tajnost. Od strani nemških krščanskih socialcev, nemških svobodomiselnih strank in nemških socialnih demokratov se je stavil sledeči predlog: »V vprašanju glede junktuma med jezikovnimi zakoni za državne oblasti in zadeve, ki spadajo v deželnozborsko kompetenco, moramo vztrajati na svojem dosedanjem odklonilnem stališču. Pripravljeni pa smo, imenovati zastopnike na posvetovanje o deželnem redu, in izjavljamo, da smo slejkoprej pripravljeni, spraviti v razpravo jezikovno vprašanje, vendar le v odseku, ki bi bil sestavljen iz zastopnikov obeh narodnosti na Češkem v državnem zboru. Za izvolitev tega odseka pa se mora državni zbor čimprej sklicati.« Zastopniki čeških strank so vzeli to izjavo na znanje. O uspehih posvetovanja je bil obveščen namestnik knez Thun, ki je telefonično takoj poročal ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu. Danes so se posvetovali o predlogu nemških strank izvršilni odbori nemških strank. Prihodnjo soboto se bo vršilo v palači grofa Nostitz zopet skupno posvetovanje zastopnikov čeških in nemških strank, na katerem bodo Čehi pojasnili svoje stališče glede nemškega predloga. Ako bodo Čehi predlog nemških strank odobrili, bo konferenca pozvala vlado, naj čimprej skliče državni zbor.

Praga. Listi poročajo, da se bo konferenca čeških in nemških zastopnikov vršila zopet prihodnji teden in da bodo Čehi sprejeli predlog, ki je bil v včerajšnji seji stavljen od strani Nemcev. V tem slučaju bo konferenca pozvala vlado, naj skliče čimprej parlament k zasedanju.

DUNAJSKA ADVOKATSKA ZBORNICA PROTI § 14.

Dunaj. Odvetniška zbornica se je v plenarni seji izrekla proti uporabi § 14, ker se z njim kršijo zakoni kakor tudi vsako spoštovanje do zakonov med prebivalstvom. Sklenila je pozvati vlado, naj odpravi § 14, in da prebivalstvu monarhije po zakonu zajamčeno ustavno življenje.

P. HRISTOV ODPOTOVAL V RIM.

Sošija. Odrinski škof Petkov in njegov generalni vikar P. Hristov (»Slovenec« dopisnik) sta odpotovala v Rim, kjer bosta uredila mnogo važnih zadev. Potovala bosta skozi Ljubljano; nazaj grede se bosta v Ljubljani ustavila.

IZ ALBANIJE.

Valona. Vsled poraza kneževih čet pri Lušini je v nevarnosti Valona.

Drač. V teku dvadnevne premirja so se vstasi pokazali pripravljene, da se podvržejo. Nemška bojna ladja »Breslau« je izkrcala 60 mornarjev.

Drač. Prenk Bib Doda, ki koraka s svojimi ljudmi vladnim četam v Draču na pomoč, je prodrl že v bližino od Drača, od katerega je oddaljen še 30 km.

Drač. Vlade čete so bile po končanem premirju v novem boju z vstasi zopet pobite in so izgubile 1 top in 1 mitraljezo.

Drač. Vstasi so včeraj zvečer ob 11. uri napadli pozicije vladnih čet, ki so zavarovane z okopi. V boju so sodelovali tudi topovi. Boj je bil zelo razvnet, vendar pa je streljanje čez pol ure že ponehalo.

GRŠKO - TURŠKI SPOR.

Atene. Grško mornariško ministrstvo je vpoklicalo prvi letnik rezervistov, ki se morajo že v soboto vkrcati na bojne ladje. Iz tega dejstva sklepa, da se je grško-turški konflikt poslabšal.

RAZPUST SRBSKE SKUPŠČINE.

Berolin. »Vossische Zeitung« poroča, da bo jutri v sredo srbska skupščina s kraljevim ukazom razpuščena in da se bodo nove volitve vršile koncem julija.

SMRTNA KOSA.

Klosterneuburg. Umrli je opat tukajšnega samostana Aleksander Czernohovski v 78. letu starosti vsled srčne oslabelosti.

ZA 100 KRON V SMRT.

Zagreb. Te dni se je na državnem kolodvoru iz obupa vrgla pod vlak Marija Cerveni, ker jo je neka ciganka ogoljufala za 100 kron. Vlak je ženi odrezal glavo od trupla.

SLABO VREME.

Zagreb. Nalivi in toča so opustošili veliko okrajev po Hrvatskem. Posebno prizadeta sta Požega in Cerna. Tudi v Bosni je škoda velika, zlasti okoli Teslića.

LAŠKI PRETEPAČI.

Pulj. Zadnjo soboto so se tu stekli med sviranjem nekega nacionalnega komada na glavnem trgu nacionalci in socialisti. En socialist je bil lahko ranjen. Policija je zaprla 20 Lahov.

ŽENA STRELJALA NA MOŽA RADI OTROKA.

Trst. Tukaj sta se sprla na cesti težak Ferdinand Zechin in njegova žena Margerita, ki živita ločena. Žena je nesla svojega dveletnega otroka iz bolnišnice domov. Mož ji je otroka hotel vzeti. Po dolgem prerekanju je žena iz revolverja petkrat na moža ustrelila in ga lahko ranila.

MORILEC USMRČEN NA ELEKTRIČNEM STOLU.

New York. Danes je bil usmrčen na električnem stolu Italijan Rebacci, ki je načeloval roparski družbi, ki je izvršila

številne rope in umore. Mnogo tovarišev usmrčenega Rebaccija je policija aretovala.

ORKAN.

Odesa. Velik orkan z močnimi nalivi je povzročil ogromno škodo. Trinajst oseb je strela ubila, mnogo ljudi pa je ranjenih. Opustošenja vsled orkana so velikanska.

GNEZDO ŠPANSKIH SLEPARJEV ODKRITO.

Madrid. Po dolgoletnem trudu se je posrečilo oblastem, priti na sled razvplitim španskim sleparjem, ki so po vsej Evropi pošiljali pisma in pod raznimi prevezami prosili denarne pomoči za dvig raznih »zakladov«. Glavni sedež teh sleparjev je bil v Barceloni in so jih več že tudi aretovali. Glava sleparske družbe je bil neki Nemec po imenu Reelke, pri katerem so našli 70.000 »lovov« raznih premožnih ljudi v Nemčiji in Avstriji.

Razne stvari.

Ortodoksna in anglikanska cerkev. Z ozirom na vesti, da se nameravata združiti pravoslavna in anglikanska cerkev in da namerava ruska duhovščina obiskati London, je finski nadškof Sergij, ki naj bi glasom istih vesti vodil to rusko poslanstvo v London, izjavil, da bi bilo zedinjenje pravoslavne in anglikanske cerkve le potem mogoče, ako bi anglikanska cerkev priznala dogme pravoslavne cerkve, se odpovedala svojim zmotnim naukom in bila pripravljena priznati češčenje svetih podob in drugo. Vrh tega omenja nadškof, da vprašanje unije ni odvisno samo od ruske cerkve, marveč bi morali o tem sodločevati tudi vsi vzhodni ortodoksni patriarhi in razsoditi, da-li se more anglikanska hierarhija priznati kot nepretrgana naslednica apostolskih časov.

Kinematografična puška. Neki francoski tehnik je konstruiral puško, ki pomenja velik napredek v tehniki streljanja. Puška ima dve cevi, in sicer služi ena za streljanje, druga pa istočasno ob strelu napravi dvanajst fotografskih posnetkov strelne črte. Na koncu cevi je namreč mal fotografski aparat, ki deluje samostojno ob vsakem strelu. Na ta način se dobi natančno sliko strelne črte in vojak, ki strelja, se lahko tako na najbolj zanesljiv način pouči o svojih napakah pri streljanju.

Za zračno tekmo okrog sveta je o priliki svetovne razstave v San Franciscu leta 1915. razpisana nagrada 150 tisoč dolarjev. K tekmi so povabljeni tudi Avstrijci.

Kinematografi na ruskih železniških postajah. Tvrdka Pathé Freres je predložila ruski vladi, da ji dovoli na železniških postajah postaviti kinematografe; tvrdka bi dala 10 odstotkov kosmatih dohodkov za učence železniških šol.

Slepec — novomašnik. Ako bo papež ugodil prošnji kardinalov O'Connell in Gibbons, bo prihodnji mesec v jezuitskem kolegiju v Woodstocku v Združenih državah posvečen v mašnika slepec, kar bo prvi slučaj v zgodovini katoliške cerkve. Kandidat za duhovniški stan, ki je doma iz Bostona, je izgubil luč oči pri neki eksploziji povodom nekega fizikalničnega eksperimentiranja v kolegiju. Kljub temu pa je nadaljeval svoje teološke študije. V jezuitskem redu je že 14 let.

Ura z orglami. Na Dunaju izdelujejo na poslopju življenske in rentne zavarovalnice »Anker« (Hoher Markt) umetno uro, ki bo moderno čudo. V svojem mehanizmu bo imela ta ura tudi orgle z 800 piščali, in vsako opoldne bo ura igrala cesarsko himno. Ob posebnih dneh bo igrala tudi večje historično muzikalične stvari. Način, kako bo ura naznanjala čas, je tudi popolnoma nov. Vsako uro se bo pokazala historična oseba iz preteklosti Dunaja. Ti kipi bodo 2 m 60 cm visoki. Ura bo dodelana šele jeseni.

Tužnim sream naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je Vsemogočni poklical k Sebi v boljše življenje najlino iskreno ljubljeno, dobro mater

MARIJO MERŠOLJ.

Po dolgi, mučni bolezni je večkrat previdena s sv. zakramenti umrla dne 23. junija v starosti 78 let.

Pogrebno opravilo bo v četrtek ob 7. uri v Retečah, nakar se prepeljejo zemski ostanki v Radoljico, kjer se polože v družinsko rakev k večnemu počitku.

Maše zadušnice se bodo brale v Retečah in v Radoljici. Blago rajnko priporočava v molitev in blag spomin.

V RETEČAH pri Škofji Loki, dne 23. junija 1914.

Jerica om. Švajger, hči.

Janez Meršolj, sin.

Primorske vesti.

p Nadvojvoda Friderik v Gorici. V nedeljo je došel v Gorico s številnim spremstvom iz Kobarida nadvojvoda Friderik, generalni inšpektor domobrancev. Nastanil se je v hotelu »Südbahn«, kjer je bil »lunch«. Popoldne se je odpeljal v Gračež.

p Razprava proti Rudolftu Konjediću radi poloma mizarske zadruge v Solkanu se je končala v soboto zvečer. Sodišče je izreklo, da je Rudolf Konjedić kriv konkurza mizarske zadruge, ker ni mogel dokazati, da bi bil polom zakrivil same nesreče. Ni se pa sodišče moglo prepričati, da je Konjedić falzificiral postavke v knjigah in bilanci. Obsojen je bil na šest tednov strogega zapor, poostrenega z enim zapotom. Ker pa je bil v preiskovalnem zaporu dva meseca, se smatra kazni za prestop.

p Nemci in Adria. Vladna »Triester Zeitung« prinaša obširno poročilo o nedeljskem nemškem »Volkstagu« v Celovcu ter pravi med drugim, da so bili vsi govorniki pri svojih izvajanjih v tem edini: »Pot do Adrije mora biti Nemcem prosta in njih posestno stanje ostati nedotaknjeno.«

p Potujčevanje slovenske mladine v Trstu. »Jugoslovanski železničar« prinaša v svoji zadnji številki z dne 20. t. mes. članek o gibanju tržaške slovenske mladine. Članek, povdarjajoč, da sestavlja že več let kratko statistiko one iz Ciril-Metodovih šolskih zavodov prihajajoče, a pozneje se odtujajoče mladine, pravi med drugim doslovno: »V prvi polovici prošlega desetletja se nam je namreč potujčilo nič manj kakor povprečno 98 odstotkov naše v Ciril-Metodovih šolah v narodnem duhu vzgojene mladine; v drugi polovici preteklega desetletja povprečno 95 odstotkov; torej obrat na boljše, ali kaj! V zadnjem času, to je v času rikreatorijev, otroških zabavišč in drugih sličnih naprav, moramo konstatirati zopet prav rapidno nazadovanje.«

p Zopet ameriški trik tržaških lopovov. Minulo soboto sta zopet nekega mlademu lopovu nasledila dva zakonca iz neke vasi na Notranjskem, ki imata svojega sina v Ameriki. Neznane prišel k njima na dom ter jima kratko naznanil, da je sin prišel iz Amerike v Trst in da je zadel na srečki 90.000 K. Pozval ju je, naj takoj odpotujeta v Trst. Vsi so prišli v soboto zjutraj v Trst. Zakonska sta se že veselila velike sreče, lepe brezskrbne bodočnosti in na tistem sta že sklenila, da prodajo sedanje uborno posestvo in si kupijo veliko, lepo kmetijo. Neznane ju je nekaj časa vodil po Trstu, nakar jima je izjavil na že omenjen način znesek 129 kron ter izginil brez sledu. Policija ga išče zama.

p Eksport naših vin na Ogrsko. Vsled neke naredbe ogrske vlade morajo biti vse vinske pošiljke iz inozemstva in tudi iz Avstrije na Ogrsko opremljene s certifikatom, iz katerega je razvidno, da dotično vino odgovarja zahtevam ogrskega vinskega zakona. Avstrijsko poljedelsko ministrstvo je nedavno o tem izdalo naredbo, glasom katere se pooblašča kemična poskuševališča na Dunaju, v Lincu, Gorici, Splitu in Sv. Mihelu, za aliniranje vzorcev vin, namenjenih za izvoz na Ogrsko in izdajanje tozadevnih spričeval. Ker v Trstu in Istriji ni nikakega takega zavoda, je to v veliko oviro za eksport vina na Ogrsko preko Trsta. Vsled tega se je tržaška trgovska zbornica v sporazumu s tržaškimi in istrskimi interesiranimi krogi obrnila na centralno vlado s prošnjo, da bi se izdalo dovoljenje za analiziranje vin in izdajanje predpisanih spričeval tudi kemičnemu zavodu pri tržaškem trgovskem muzeju.

p Podružnica »Rdečega križa«. Kakor se sedaj izve, je posetilo ljudsko slavnost v cesarskem gozdu v Pulju do 16.000 občinstva iz vseh slojev. Čisti dobiček ljudske slavnosti bo znašal preko 11.000 K. Da se je slavnost v taki meri posrečila, ima svoj vzrok največ v tem, da je ženska podružnica tega društva, kateri stoji na čelu soproga poveljnika vojne luke gospa pl. Chmelaževa, upoštevala v polnem obsegu narodno rahljotnost in občutljivost. Podružnica topot ni izdala lepakov, na katerih se je težko odločiti za spored jezikov, ampak je izdala za vsako treh narodnosti poseben lepak. Iz tega je razvidno, kako malo truda je treba, da se ustreže narodnostnim ozirom. Zato tudi uspeh ni izostal.

p Osebnosti. V soboto je dospel s parnikom v Pulj nadzorni topničarstva, nadvojvoda Leopold Salvator, da nadzoruje tukajšnje topničarstvo. Nadvojvoda so pozdravile pri njegovem prihodu vojne ladje s streli iz topov. Cesarski princ ostane v Pulju do torka popoldan. Vojne ladje, katere se nahajajo v vojni luki, so razobešile za čas bivanja nadvojvoda v Pulju zastavno galo. Nadvojvoda se je nastanil v

hotelu Riviera. — V nedeljo je došel v Pulj vojni minister feldcajgmajster vitez Krobatin in se nastanil v hotelu Riviera. Vojni minister zapusti zopet Pulj v ponedeljek zvečer.

p Radi bede v smrt. V Pulju se je zastrupil hlapec, Termit po imenu. Nesrečnega ni bilo mogoče več rešiti. Na zadobljenih notranjih poškodbah je umrl. Nesrečnik zapušta ženo in štiri majhne otročiče. Kot vzrok tega nesrečnega dejanja se navaja velika družinska beda, kar je tem verjetnejše, če se pomisli, da je znašalo celo premoženje bedne družine le malo vinarijev.

p Žepni tatovi na piranskih parnikih. Na parnikih, ki vozijo med Trstom in Piranom se v zadnjem času čim pogosteje množe žepne tatvine. Sumijo, da te tatvine uprizarja dobro izvežbana tolpa žepnih tatov. Tujci, ki dohajajo preko Pirana v Portorose, so zlasti dober plen tem tatovom. Pred nedavnim časom je nekdo izmaknil nekemu nemškemu potniku med vožnjo v Piran iz notranjega žepa denarnico z 800 kronami. Vsak dan se čujejo večje ali manjše tatvine, temu je izginilo 20, drugemu 100, tretjemu 250 kron itd. Tatovi morajo biti v tem poslu najboljše izurjeni, kajti včeraj je neki gospod še o pravem času zapazil, da nekdo sega v žep. Ko pa se je obrnil, ni bilo o uzmovitu ne duha ne sluha. Policija tatov ne more izslediti.

p Plesalec, ki se hoče zastrupiti. V nedeljo je po zloglasni goriški navadi pozno v jutro trajal na Placuti javni ples na trgu. Med plesalci se je nahajal kot najbolj vnet neki 18letni Feliks Brajnik. Zvečer se je Brajnik hotel zastrupiti nekje pod Kapelo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

p Žalostna najdba v cerkvi sv. Justa v Trstu. Dne 21. t. m. zjutraj je cerkovnik Ernest Zimola v cerkvi sv. Justa v Trstu blizu nekega oltarja našel neki zavitek, iz katerega je prihajal hud smrad. Ko je zavitek odvil, je našel v njem približno štirimesečni spočetek moškega deteta, zaviti najprej v nekako obrisačo, potem v »Piccolo« z dne 18. t. mes. in nato še v močnejši papir. Najdba je takoj nesel v mrtvašnico pri cerkvi sv. Mihaela ter obvestil policijo.

Kurzne cene

dne 22. junija 1914.

	K	h
Državne rente.		
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	80	70
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan—jul.)	80	70
4-2% avstr. velj. papir. renta febr.—avg.)	84	26
4-2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	84	30
4% avstr. zlata renta, davk. prosta . . .	100	30
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	81	30
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	81	25
4% ogr. renta v zlatu	96	55
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910. . .	79	60
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913. .	88	45
Druge javne zadolžnice.		
4% kranjsko deželno posojilo iz l. 1888.	—	—
4 1/2% kranjsko dežel. melior. pos. iz l. 1911.	95	—
4 1/2% kranjske deželne banke	95	—
4% bosansko deželno posojilo	80	45
4% obveznice Rudolft. železnice	84	55
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice doljen. železnice	83	—
Srečke.		
4% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a. v.	1635	—
4% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a. v.	420	—
Državne srečke iz l. 1864. po 100 gld. a. v.	670	—
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a. v.	330	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	268	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke l. izd.	277	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	234	30
Bazilika budimp. iz l. 1886. po 5 gld.	24	—
Ljubljanske srečke po 20 gld.	56	50
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	49	00
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld.	28	50
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lir . .	46	—
Josiv-srečke iz l. 1888.	18	—
Turske srečke	210	25
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	29	—
Akcije.		
Avstr. kreditni zavod	600	50
Avstro-ogrška banka	1950	—
Anglo-avstrijska banka	327	—
Dunajsko bankno društvo	505	—
Jadranska banka	416	—
Ljubljanska kreditna banka	399	—
Union banka	571	—
Zivnostenska banka	266	50
Avstrijski Lloyd	562	—
Državna železnica	686	25
Južna železnica	84	50
Alpine	801	75
Skoda	718	—
Valute.		
20 frankov	19	21
20 mark	23	57
Sterling	34	11
Rubelj	252	25

Vsa tozadevna po asnila se dobe tudi v podružnici c. kr. pr. v. avs. r. kred. t. zavoda v Ljubljani.

Griček z malo hišico

z oralom sveta in sadnim drevjem v št. Vidu nad Ljubljano se proda za ceno 3600 K. Naslov pove uprava lista pod šteč. 2098.

Vojska na Balkanu. Sestavila profesorja Anton Sušnik in dr. Vinko Šarabon. Cena broš. 6 K 50 vin., eleg. vez. 8 K 50 vin. Ta knjiga, ki pomenja najzanesljivejšo zgodovino balkanske vojske, je sedaj popolna, ter obsega vse dogodke in boje od začetka vojske do sklepa končne miru v Bukarešti. Dodatku je pridejan tudi najnovejši zemljevid balkanskih držav s starimi in novimi mejami in so torej iz njega najbolj razvidne vojne pridobitve posameznih držav. Ta obširni zemljevid, ki stane san zase 2 K, dobe naročniki brezplačno. »Vojska na Balkanu« je najbogatejša opremljena slovenska knjiga. Poleg silno velikega števila ilustracij, pokrajinskih slik in bojnih skic, obsega knjiga dva zemljevida, veliko umetniških prilog in krasno večbarvno naslovno sliko. Knjiga se bere kot mična povest in bo imela kot prvovrstno zgodovinsko delo trajno vrednost. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Zemljevid Balkanskega polotoka. 1:250.000. Cena v ovitku 2 K. Ta najnovejši slovenski zemljevid balkanskega polotoka in a začrtane nove in stare meje balkanskih držav, ter torej najjasnejše predočuje, koliko prejšnjega turškega ozemlja si je prisvojila vsaka država. V njem bo našel vsak naročnik označene kraje, kjer so prelivali v zadnji vojski naši bratje svojo kri za krščanstvo in svobodo zlato ter na Balkanu dvignili zopet križ visoko nad turški polumesec. Ta krasni zemljevid dobi vsak naročnik celoletnega dela »Vojske na Balkanu« brezplačno.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Pristopa te k „Jugoslovanski Strokovni Zvezi“!

Št. ad 24.433/13.

Razglas.

Občinski svet ljubljanski je v svoji javni seji dne 14. novembra 1913 sklenil, da se dovoli za leto 1914

za najlepša s cveticami ali zelenjem okrašena okna, pomoče ali verande na privatnih poslopih 10 nagrad

in sicer 1 po K 50.—, 1 po K 40.—, 1 po K 30.— in 7 po K 20.— Razen tega se še druge stranke, ki to zaslužijo, odlikujejo s pismenimi priznanicami ter se jih imenoma pohvalno omeni v javni seji občinskega sveta v Ljubljani. Razsodišče za podeljevanje nagrad in priznanic si ogleda s cveticami okrašena okna in drugo tekom meseca avgusta 1914.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 13. junija 1914.

2107

Zahvala.

Ob dnevih bridke žalosti, ki nas je zadela z boleznijo in smrtjo prečastitega gospoda

Tomaža Kajdiž

stolnega kanonika, arhidijakona, konzistorijalnega svetnika, zlatomašnika itd.

so nam bili v veliko uteho nebrojni dokazi iskrenega sočustvovanja, ki so nam dohajali ustno ali pismeno od strani premnogih pokojnikovih prijateljev in znancev. Za vse te se tem potnom najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni mil. gospodu stolnemu proštu Jan. Sajovicu, ki je pokojnega v boleznijo pogosto obiskoval in tolažil; po smrti blagoslovil truplo, vodil pogreb in opravil sv. mašo zadušnico. Prav toplo zahvalo izrekamo dalje za častno spremstvo pri pogrebu visokorodnima gg. dežel. predsedniku baronu Schwarzu ter njega namestniku dvornemu svetniku grofu Chorynskemu, zastopnikoma sl. dež. odbora gg. dr. E. Lampetu in dr. Peganu, blagorodn. g. dež. šol. nadzorniku Hubadu, dež. vladn. svetn. Krementšku in Kressetu, drž. poslancema komerc. svetn. Povšetu in Gostinčarju, dež. poslancu dr. Gregoriču, gimn. ravnatelju dr. Požarju in dež. vladn. svetniku dr. Deteli, ravnat. dež. uradov Zamidi, muzejskemu ravnat. dr. Mantuaniju, odvetniku dr. Papežu, vsej mnogoštevilni veleč. svetni in redovni duhovščini, predvsem še veleč. stolnemu kapitelju ljubljanskemu, preč. zastopniku mariborskega kapitelja kanoniku J. Vohu, ter prečast. zastopniku tržaškega kapitelja kanoniku Koscu.

Našo najsrč. zahvalo naj prejmejo dalje preč. p. Placid Fabiani za vso dušno tolažbo v boleznijo in smrti uri, blagorodn. g. dež. poslanec primarij dr. Vinko Gregorič za obilni trud in požrtvovalnost ob boleznijo blagega pokojnika, vsi darovatelji vencev, osobito slavni dež. odbor kranjski in blgr. gosp. grof in grofinja Chorinsky, ki sta s pogostimi tolažilnimi obiski v boleznijo znatno lajšala ure trpljenja!

Iskrena zahvala čč. gg. bogoslovcem za ginjive, krasne žalostinke, vsem zastopnikom župnij Borovnica, Breznica, Dobrova, Mengeš, Moravče, Vel. Lašče in Vodice, zavodom Marijanišče, Lichtenturn in Salezijancev, kakor tudi vsem ostalim obilnim udeležnikom pogreba. Zahvala tudi pogrebni bratovščini sv. Jožefa, ki je hitro potrebno preskrbela in uredila, da se je vse v najlepšem redu vršilo.

Vsem, ki so kakorkoli počastili spomin preblagega rajnika in se ga spominjali v svojih molitvah, bodi izrečena najtoplejša zahvala!

Ljubljana—Borovnica, dne 20. junija 1914.

Žalujoči ostali.

Slov. Straža' potrebuje pomoči!

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 20. junija 1914.

Pšenica za oktober 1914	12-72
Pšenica za april 1915.	12-82
Rž za oktober	9-22
Oves za oktober	7-68
Koruza za julij 1914	7-44
Koruza za avgust 1914	7-59
Koruza za maj 1915	7-26

Inozemska, dobro vpeljana zavarovalnica za življenje sprejme takoj

potovalnega uradnika

za Kranjsko s stalno mesečno plačo; najvišje provizije. Ozira se le na prvovrstno moč. Ponudbe z navedbo referenc pod »Mesečni fiksus« na upravo »Slovenca«.

2097

Prodasta se dve lepi

2096

svilnati obleki

ženske gorenjske narodne noše.

Pavla Babič v Kranju, Savsko predm. št. 8.

Trgovski sotrudnik

mešane in manufakturne stroke želi premeniti službo v trgovino na deželo. Vstop po dogovoru. Prijazne ponudbe pod »Sotrudnik 2100« na upravo »Slovenca«.

2100

